

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาปัจจัยปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกระดับ 5 ดาว ในระดับภูมิภาค ประเภทอาหาร ในจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2546 โดยได้ทำการศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ภูมิหลังและประสบการณ์เดิม ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกระดับ 5 ดาว ระดับภูมิภาคของผู้ประกอบการ ในการศึกษาได้ดำเนินการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้ทำการนัดสัมภาษณ์ กับผู้ประกอบการ รวมทั้งคณะกรรมการที่ทำการคัดเลือกสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับภูมิภาค โดยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี เช่นแนวคิดสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จของธุรกิจขนาดย่อม แนวคิดการบริหาร แนวคิดเครือข่ายสังคม เป็นต้น รวมทั้งอาศัยผลการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิด และเป็นแนวทาง ในการศึกษาครั้งนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตประชากร

การศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นในการศึกษาในประเด็นต่างๆ ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยได้เลือกผู้ประกอบการที่ใช้ในการศึกษาไว้ล่วงหน้าคือ ผู้ประกอบการผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารที่ได้รับการคัดเลือกระดับ 5 ดาว ในระดับภูมิภาค จำนวน 8 ราย จาก 9 รายการสินค้า ดังนี้

1. คุณธนาธร จิระวัฒนกุล รองประธานกรรมการผู้จัดการ

บริษัท เชียงใหม่ธนาธร จำกัด

สถานที่ตั้ง 98 หมู่ 11 ตำบลแม่สุน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์ ส้มธนาธร

2. คุณกุลตรี พรหมรักษ์ ผู้จัดการ
คุณบัว The Royal Nuts
สถานที่ตั้ง 244 หมู่ 3 ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
ผลิตภัณฑ์ The Royal Nuts ถั่วอบสมุนไพรปรุงรส
3. คุณเจียมจิตร บุญสม กรรมการผู้จัดการบริษัท
บริษัท กรีนไคมอนด์ จำกัด
สถานที่ตั้ง 86 หมู่ 6 ตำบลทุ่งปี้อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
ผลิตภัณฑ์ สาหร่ายเกลียวทอง จืดวัน
4. คุณสุชาติ ศาสตร์เวช กรรมการผู้จัดการบริษัท
บริษัท เชียงใหม่ เอ็มที ฟู้ดส์ จำกัด
สถานที่ตั้ง 20 ซอย 4 ถนนสุขเกษม หมู่ 2 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ผลิตภัณฑ์ น้ำแกงปรุงสำเร็จ
5. คุณชัชชาญ เอกชัยพัฒนกุล กรรมการผู้จัดการบริษัท
บริษัท เชียงใหม่วันสนันท์ จำกัด
สถานที่ตั้ง 398 ถนนเชียงใหม่ - ลำปาง ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ผลิตภัณฑ์ แหนมใบโอบเชย
6. คุณสุทธิชัย เพราพงษ์พันธ์ ผู้จัดการฝ่ายการตลาด
และคุณผจงวาด ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา ผู้จัดการสำนักงาน
บริษัท เชียงใหม่เฮลตี้โปรดักส์ จำกัด
สถานที่ตั้ง 193 หมู่ 2 ถนนชูปเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำปาง ตำบลสารภี อำเภอสารภี
จังหวัดเชียงใหม่
ผลิตภัณฑ์ น้ำผึ้งจากดอกกล้วยและนมผึ้งแคปซูล
7. คุณอุทิศ ทลาบุญ ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านป่าไผ่
และคุณประเสริฐ ทลาบุญ ฝ่ายควบคุมคุณภาพ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านป่าไผ่
สถานที่ตั้ง 72 หมู่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
ผลิตภัณฑ์ กระเทียมโทนดองน้ำผึ้ง

8. คุณทองเพ็ชร ศรีสว่าง ประธานกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านแคว

กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านแคว

สถานที่ตั้ง 70/1 หมู่ 3 ตำบลท่ากว้าง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์ ลำไยอบแห้ง

สำหรับคณะกรรมการที่ทำการคัดเลือกสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับภูมิภาค ประเภทอาหารมีทั้งสิ้น 8 ท่าน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยความสะดวก (Convenience sampling) จำนวน 3 ท่านดังนี้

1. ผศ.รัตนา อัดตปัญญา อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร คณะอุตสาหกรรม เกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. คุณลัดดา ไข่คำ นักวิชาการอุตสาหกรรม 7 ว ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

3. คุณวาสนา ชัยชนะทอง นักวิชาการพัฒนาชุมชน 6 ว ศพจ. เขต 5

2. ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาหาสาเหตุของปัจจัยที่ทำให้สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้รับการคัดเลือกระดับ 5 ดาว ในระดับภูมิภาคซึ่งเนื้อหาของการศึกษา มีดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

- สภาพทั่วไปของจังหวัดเชียงใหม่

2. ภูมิหลังและประสบการณ์เดิมของผู้ประกอบการ

- การศึกษา

- สภาพครอบครัวด้านเศรษฐกิจและสังคม

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

- ลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

- การบริหารจัดการ

- การตลาด

- การพัฒนาผลิตภัณฑ์

- ความเข้มแข็งของชุมชน

- มาตรฐานและเทคโนโลยีในการผลิต

- เครือข่ายสังคม

- การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

4. ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงาน

- ปัญหาของผู้ประกอบการที่ทำการผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
- ปัญหาของคณะกรรมการที่ทำการคัดเลือกสินค้า

วิธีการศึกษา

1. แหล่งข้อมูล แยกออกเป็น 2 แหล่งใหญ่ๆ ได้แก่

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาต้องอาศัยข้อมูลโดยตรง จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแยกข้อมูลการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 แหล่งคือ 1) ผู้ประกอบการที่ทำการผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับการคัดเลือกระดับ 5 ดาวในระดับภาค ของจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2546 และ 2) คณะกรรมการที่ทำการคัดเลือกสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับภูมิภาค จำนวน 3 ท่าน

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทางเอกสารและสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งข้อมูล เช่น ทฤษฎี และแนวคิด เอกสารงานวิจัย ข้อมูลสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2. สถานที่ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นจึงต้องเดินทางไปยังสถานประกอบการ และร้านค้าของผู้ประกอบการทั้ง 8 รายเพื่อที่จะทำการสัมภาษณ์และสังเกตท่าทีของผู้ประกอบการ และตามหน่วยงานราชการที่คณะกรรมการประจำอยู่

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง จากผู้ประกอบการผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์และคณะกรรมการที่ทำการคัดเลือกสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับภูมิภาค ได้กำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์แบบกว้างๆ ก่อนที่จะเข้าไปหากกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้เล่ารายละเอียด ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำถามและปล่อยโอกาสในการสัมภาษณ์ไปเรื่อยๆ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีโอกาสในการพูดคุยกมากขึ้น โดยให้การสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งเป็นไปอย่างธรรมชาติและกันเองมากที่สุด ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณหนึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่ง การสัมภาษณ์ได้กำหนดหัวข้อต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งผู้ศึกษาได้สังเกตสภาพแวดล้อมและบุคลิกท่าทีของผู้ให้สัมภาษณ์ไปพร้อมกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ผู้ศึกษา

โดยผู้ศึกษาได้ทำการนัดสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการโดยตรง ทำการสังเกตสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและการแสดงออกของผู้ให้ข้อมูลตลอดเวลา พร้อมกับการบินทักและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ให้ข้อมูลมาวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์

แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือชุดสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและและชุดสัมภาษณ์คณะกรรมการ โดยได้กำหนดหัวข้อไว้ดังนี้

2.1 ภูมิหลังและประสบการณ์เดิมของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการศึกษา ประวัติความเป็นมาของสถานประกอบการ สภาพครอบครัวด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การบริหารจัดการ การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ความเข้มแข็งของชุมชน มาตรฐานและเทคโนโลยีในการผลิต เครื่องขายสังคม และการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

2.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงาน

2.4 สำหรับคณะกรรมการ ครอบคลุมในเรื่องข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้คะแนน กระบวนการให้คะแนน ปัญหาที่เกิดขึ้นในการคัดเลือกสินค้าและข้อเสนอแนะ

3. สมุดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียง

ผู้ศึกษาได้ใช้เวลาในการหาข้อมูลที่ได้รับมาโดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และได้ทำการจดบันทึกข้อมูลภาคสนามตลอดจนการใช้เครื่องบันทึกเสียง บันทึกข้อมูลตามที่ได้รับ การสัมภาษณ์ทุกครั้งที่ดำเนินการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์และด้วยการสังเกตพฤติกรรมของผู้ประกอบการหรือตัวแทนขณะให้สัมภาษณ์ บรรยายภาพการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการแยกเป็นหมวดหมู่ตามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และนำเสนอโดยการบรรยาย การสรุปเชิงวิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ มาทำการวิเคราะห์ออกเป็น 3 หัวข้อดังนี้

1. ประวัติของผู้ประกอบการและความเป็นมาของบริษัท
2. การดำเนินงานของสถานประกอบการและปัญหาที่เกิดขึ้น
3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ระดับ 5 ดาว

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 7 เดือน เริ่มตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2546 ถึงเดือนเมษายน 2547

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved